

současnosti, jež byla opravena podle § 104 druhý odstavec knih. zák., neb o postoupení pořadí, a nahlédnutím do sbírky listin by se byla přesvědčila, že skutečně jde o změnu pořadí. Nechala-li to postupitelka bez povšimnutí, nemůže ji to omluviti, ana by nebyla jednala v důvěře v knihy veřejné, a nemohlo by to ani postupníka omlouvati. Výmaz současnosti na místě poznamenání postoupení přednosti nemůže na věci nic změnit. Má-li tedy pořadí zápisu zástavního práva zmíněné banky č. d. 4566 a zápisu dovolacího rekurenta č. d. 4567, jest patrné, že podle § 29 odstavec 1 knih. zák. a §§ 66 a 77 odstavec 3 čís. 1 jedn. ř. má zástavní právo banky přednost.

Čís. 13835.

Podle § 232, třetí odstavec, c. ř. s. (čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.) zachovává se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu procesního i lhůta stanovená pojišťovacími podmínkami k podání žaloby.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 1002/34.)

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti požáru. Proti žalobě, již se žalobce domáhal na žalované náhrady škody, již prý utrpěl tím, že za požáru u souseda byl nucen strhnouti střechy chlévů a kolny, namítla žalovaná mimo jiné opožděnost žaloby. Procesní soud prvního st. o. l. c. (okresní soud obchodní v Praze) žalobu zamítl. Důvody: Jest zjištěno, že podle čl. 24 pojišťovacích podmínek, zamítl-li pojišťovatel nárok naň vznesený, jest prost závazku k plnění, není-li nárok na plnění do šesti měsíců soudně uplatňován. Tato lhůta počíná uplynutím dne, kterého se zamítnutí stalo proti pojistníkovi neb oprávněnci doporučeným dopisem, v němž udána jest lhůta a právní následek spojený s jejím uplynutím. Jest zjištěno, že podmínce o stanovení lhůty k uplatňování nároku proti straně žalované, bylo žalovanou stranou odesláním dopisu ze dne 25. dubna 1932 ve smyslu ustanovení čl. 24 pojišťovacích podmínek vyhověno. Končila tedy lhůta k soudnímu uplatňování nároků proti žalované straně dne 25. října 1932. Žaloba byla však podána teprve dne 29. července 1933, tedy po uplynutí lhůty. Okolnost, že u okresního soudu v K. (na Slovensku) byla dne 19. července 1932, tedy včasně podána žaloba, domáhající se nároku, který nyní u tohoto soudu žalobou, o niž tu jde, jest uplatňován, nic nemění na posouzení otázky, zda u zdejšího soudu byla žaloba včasně podána. Ustanovení čl. 24 pojišťovacích podmínek o soudním uplatňování pojišťovacího nároku nemá zajisté jiný smysl, než, že nárok musí býti ve stanovené šestiměsíční lhůtě uplatňován u soudu věcně i místně příslušného. Jinak by stanovení lhůty šestiměsíční vůbec nemělo smyslu, ježto by podáváním žalob u soudů nepřislušných mohl pojištěný libovolně tuto šestiměsíční lhůtu prodlužovati. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Mezi stranami bylo ujednáno, podle čl. 24 pojišťovacích podmí-

nek, že, zamítl-li pojišťovatel nárok naň vznesený, jest prost závazku k plnění, není-li nárok na plnění do 6 měsíců soudně uplatňován. Tato lhůta počíná uplynutím dne, kterého se zamítnutí stalo proti pojistníkovi neb oprávněnci doporučeným dopisem, v němž jest lhůta uvedena a právní následek s jejím uplynutím spojený. Tuto lhůtu šesti měsíců jest tedy pokládati za smluvní lhůtu propadnou. Jde o otázku, zda ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s., podle něhož právní účinky podání žaloby trvají, byla-li žaloba soudem odmítnuta pro nepříslušnost, když byla podána znovu u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení žalobu odmítajícího, týká se i žalob, které podle ujednání stran vázány jsou na lhůtu propadnou, když sice byly podány ve lhůtě u soudu nepříslušného, avšak po odmítnutí byly znovu podány u soudu příslušného po projití propadné lhůty. Toho druhu jest tato žaloba. Podle zjištění prvního soudu byla ve lhůtě 6 měsíců, tedy včas, podána u okresního soudu v K., totiž před 25. říjnem 1932. Na základě spisů okresního soudu v K. jest zjištěno, že žaloba téhož obsahu, jak je tato, byla tam podána dne 19. července 1932, že byla tímto soudem pro místní nepříslušnost odmítnuta usnesením ze dne 12. října 1932, jež bylo potvrzeno krajským soudem v K. jako soudem rekursním usnesením ze dne 25. května 1933, jež vypraveno bylo kanceláří okresního soudu v K. na strany dne 14. července 1933 a zůstalo právoplatným. Tato žaloba byla podána u okresního soudu obchodního v Praze dne 29. července 1933, tudíž ve lhůtě třicetidenní stanovené v § 232 třetí odstavec c. ř. s. Toto ustanovení bylo zavedeno hlavně s ohledem na § 184 na Slovensku platného civ. sud. por. Obě tato zákonná ustanovení nepraví nic bližšího o tom, co rozuměti soukromoprávními následky podání žaloby. Výklad pojmu jest opřítí o ustanovení soukromého práva. V souzeném případě jde o nárok z pojišťovací smlouvy. Tento nárok podle čl. 24 všeobecných pojišťovacích podmínek zanikne, není-li ve lhůtě propadné šesti měsíců u soudu uplatňován. To znamená, že se zachová včasným podáním žaloby. Je to tudíž soukromoprávní následek podání žaloby, i když byla podána u nepříslušného soudu, ježto čl. 24 všeobecných pojišťovacích podmínek mluví jen o uplatňování u soudu a není tam zmínka, že by uplatňování to muselo se státi u soudu příslušného. Tento soukromoprávní následek zanikl odmítnutím žaloby, protože odmítnutím žaloby končí zahájený spor. Výjimka z tohoto pravidla po ustanovení § 261 šestý odstavec c. ř. s. jest právě § 232 třetí odstavec, c. ř. s., podle něhož trvají dále soukromoprávní účinky zahájení sporu pokud se týče podání žaloby, jestliže po právoplatném odmítnutí byla žaloba do třiceti dnů znovu podána u příslušného soudu. Nelze seznati, proč by se tohoto ustanovení nemělo použití na lhůty propadné. Nejde tu o přerušení nebo stavení propadné lhůty. Propadná lhůta neměla v zápětí zánik práva žalobního, protože žaloba byla včas podána. Jde jen o prodloužení soukromoprávních následků podání žaloby a nikoliv o prodloužení neb přerušení neb stavení propadné lhůty. Nelze proto souhlasiti s názorem prvního soudu, že by podáváním žalob u soudů nepříslušných mohl pojištěný libovolně tuto šestiměsíční lhůtu prodlužovati a žalovaná strana beztak ihned po ohlášení škodného případu provede vždy potřebná šetření. Odvolací soud jest proto toho názoru, že v souzeném případě byla žaloba vzhledem k ustanovení § 232, třetí odstavec, c. ř. s. podána včas.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Ustanovení § 261 šestý odstavec c. ř. s. zařazené v obdobném doslovu článkem III. čís. 8 zákona čís. 23/28 sb. z. a n. do ob. s. por., upravuje procesní právní účinky zahájení sporu (§ 233 c. ř. s.) a podání žaloby a početí sporu (§§ 147 a 180 ob. s. por.), kdežto § 232 odstavec třetí c. ř. s. a obdobný předpis § 184 ob. s. por. upravuje soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby u nepříslušného soudu, byla-li žaloba znova podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení odmítajícího pro nepříslušnost žalobu. Zcela správně proto doličil odvolací soud, že v souzeném případě jde o soukromoprávní a nikoliv o procesní účinky žaloby podané do třiceti dnů od pravoplatnosti odmítavého usnesení, a stačí poukázati na odůvodnění rekursního soudu, jež rekursními vývody vyvráceno nebylo. A pokud rekurentka poukazuje k tomu, že by tímto způsobem mohl pojistník podáváním žalob u libovolných soudů nepříslušných oddalovati zahájení sporu u soudu příslušného do doby, až by pojišťovací ústav ke své škodě důkazní prostředky pozbyl, přehlíží, že podle § 232 třetí odstavec c. ř. s. (§ 164 ob. s. por.) jen jediné podání žaloby u nepříslušného soudu nemá vliv na soukromoprávní účinky, byla-li žaloba do třiceti dnů podána u příslušného soudu, takže opětováním žaloby u jiného, avšak opět nepříslušného soudu žalobce tuto výhodu ztrácí a nemůže takovým způsobem spor protahovati. Totéž stanovisko zaujato bylo i osnovou sjednoceného civ. s. řádu, jak plyne z důvodové zprávy z r. 1931 str. 460.

Čís. 13836.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Matka nemanželského dítěte, na niž přešla smírem o odbytném povinnost k výživě, jest účastnicí jednání o výživném a jest ji podle §§ 18 a 23 zákona slyšeti o povinnosti nemanželského otce k výživě dítěte, namně též o jejich majetkových a výdělkových poměrech.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 1213/34.)

Nemanželský otec složil roku 1924 na základě smíru s nemanželskou matkou a tehdejší poručnící dítěte a schváleného poručenským soudem, na výživu dítěte 2.000 Kč. Návrhu poručníka, by nemanželský otec vzhledem k tomu, že se zlepšily jeho majetkové poměry, byl uznán povinným platiti na výživu dítěte výživné měsíčních 70, pokud se týče (od 14. roku dítěte) 100 Kč soud první stolice vyhověl. Rekursní soud k rekursu nemanželského otce napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu nemanželského otce, zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu rozhodl, doplně řízení ve směrech níže uvedených.